

Sygn. akt VIII C 25/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 11 maja 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w VIII Wydziale Cywilnym

w składzie: przewodniczący: SSR Bartek Męcina

protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2018 roku w Ł.

sprawy z powództwa Miasta Ł.- (...) w Ł.

przeciwko P. S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego P. S. na rzecz powoda Miasta Ł.- (...) w Ł. kwotę 519,86 zł. (pięćset dziewiętnaście złotych osiemdziesiąt sześć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, od dnia 18 września 2014 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 300 zł. (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

2. oddała powództwo w zakresie odsetek ustawowych od kwoty 519,86 zł. (pięćset dziewiętnaście złotych osiemdziesiąt sześć groszy) za dzień 17 września 2014 r.

Sygn. akt VIII C 25/18

UZASADNIENIE

W dniu 16 września 2017 roku powód Miasto Ł. – (...) w Ł., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanemu P. S. powództwo o zapłatę kwoty 519,86 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 września 2014 roku do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 5 września 2014 roku zawarł z pozwanym umowę o dofinansowanie w formie przyznania bezrobotnemu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, na mocy której, w dniu 17 września 2014 roku pozwanemu wypłacono środki w kwocie 21.900 zł z przeznaczeniem na rozpoczęcie działalności gospodarczej i jej prowadzenie nieprzerwanie przez okres minimum 12 miesięcy. Zgodnie z postanowieniami umowy pozwany zobowiązany był do wydatkowania środków stosownie do specyfikacji zakupów wskazanych w § 1 pkt 3, w terminie 2 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności i do rozliczenia się w tym terminie z Urzędem. Pozwany rozpoczął działalność w dniu 3 października 2014 roku, a zatem termin, o którym mowa, upływał w dniu 3 grudnia 2014 roku. Na podstawie złożonych przez beneficjenta dokumentów za prawidłowo wydatkowane uznano 21.380,14 zł z przyznanej kwoty dotacji. Nie uznano natomiast faktury VAT nr (...) ponieważ zapłata nastąpiła w dniu 18 grudnia 2014 roku, tj. po terminie wynikającym z umowy. Powód wyjaśnił przy tym, iż termin wydatkowania dotacji, jako pomocy publicznej, ma charakter prekluzyjny, a więc nie podlega wydłużeniu, w przeciwieństwie do terminu rozliczenia. Wezwany do zapłaty kwoty 519,86 zł pozwany nie uczynił tego.

(pozew k. 4-8)

W dniu 3 października 2017 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (VIII Nc 8053/17), którym zasądził od pozwanego na rzecz powoda dochodzoną pozwem kwotę wraz z kosztami procesu.

(nakaz zapłaty k. 36)

Nakaz ten pozwany zaskarżył sprzeciwem w całości. W jego uzasadnieniu odniósł się do treści kierowanej do powoda korespondencji, w której wskazywał, iż sporna faktura dotyczyła towarów zamawianych ze sklepu internetowego i doręczanych przez firmę kurierską. Zamówienie to zostało złożone w dniu 10 grudnia 2014 roku i opłacone przy odbiorze, przy czym wraz z towarem nie został wydany dokument potwierdzający sposób i datę zapłaty.

(sprzeciw k. 43-45)

W odpowiedzi na sprzeciw pełnomocnik powoda podtrzymał żądanie pozwu. Podniósł, iż termin na rozliczenie się z przyznanych środków upływał pozwanemu w dniu 16 grudnia 2014 roku. Tym samym pozwany składając zamówienie w dniu 10 grudnia 2014 roku, dla którego termin wysyłki wynosił 4 dni robocze i upływał w dniu 16 grudnia 2014 roku, a termin doręczenia przez firmę kurierską wynosił 2 dni, musiał liczyć się z faktem, że nie dotrzyma terminu wydatkowania środków. Powód wskazał ponadto, że z przedłożonych do akt sprawy dokumentów nie wynika, aby sprzedawca lub firma kurierska opóźniła się z wykonaniem świadczenia, a także, aby pozwany podjął działania zmierzające do wcześniejszego uregulowania należności.

(odpowiedź na sprzeciw k. 50-51)

W toku dalszego postępowania stanowiska procesowe stron nie uległy zmianie.

(protokół rozprawy k. 62-63)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Przepis art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy z 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. 2017, 1065) stanowi, że Starosta ze środków Funduszu Pracy może przyznać bezrobotnemu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

W dniu 5 września 2014 roku pozwany P. S. zawarł z Prezydentem Miasta Ł., w imieniu którego działał Dyrektor (...) w Ł., umowę nr (...) o dofinansowanie w formie przyznawania bezrobotnemu jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej. Na mocy przedmiotowej umowy pozwany otrzymał środki w kwocie 21.900 zł na pokrycie wydatków związanych z podjęciem działalności gospodarczej w zakresie „Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane, (...) 85.59.B”. W specyfikacji wydatków otrzymanych środków zgodnie z podstawą rozliczenia, wskazaną we wniosku, wyszczególniono zakup środków trwałych, urządzeń, maszyn, literatury fachowej, książek, wydawnictw specjalistycznych, materiałów dydaktycznych, akcesoriów do kwoty 21.710 zł oraz zakup środków obrotowych do kwoty 190 zł.

Zgodnie z § 3 umowy, P. S. zobowiązał się w szczególności do:

- rozpoczęcia działalności do dnia 16 października 2014 roku (§ 3 pkt 2),
- prowadzenia wnioskowanej działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy (§ 3 pkt 3),
- wydatkowania dofinansowania w okresie od dnia podpisania umowy do 2 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej, zgodnie ze specyfikacją wydatków, bez możliwości zmian kwot i podstawy rozliczenia wskazanej we wniosku bez uprzedniej zgody (...) (§ 3 pkt 4),

- złożenia w terminie 2 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej, rozliczenia na obowiązującym druku, zawierającego: zestawienie kwot wydatkowanych od dnia zawarcia umowy na poszczególne towary i usługi ujęte w specyfikacji, o której mowa w § 1 pkt 3 umowy, wykazanie kwot wydatków z uwzględnieniem podatku od towarów i usług, informację o przysługującym prawie do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego zawartego w wykazanych wydatkach lub prawie do zwrotu podatku naliczonego (§ 3 pkt 5),
- zwrotu dofinansowania otrzymanego a niewydatkowanego w terminie przewidzianym na wydatkowanie dofinansowania (§ 3 pkt 7),
- zwrotu, w terminie 30 dni od otrzymania wezwania z (...), nieuwzględnionej w rozliczeniu kwoty przyznanego dofinansowania wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia jego otrzymania (§ 3 pkt 8).

Poniesione wydatki w okresie od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie do 2 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej pozwany miał obowiązek udokumentować w oparciu o faktury VAT; Dokumenty potwierdzające zapłatę w formie przelewu na konto, bądź dokonane gotówkowo z odroczonym terminem płatności musiały mieć dołączone potwierdzenie zapłaty, dokonanej w terminie (§ 4 pkt 1 i 10).

Ponadto w umowie zastrzeżono, iż wszystkie jej postanowienia mają istotny charakter (§13).

Zgodnie z przepisem art. 46 ust. 3 i 4 ustawy, w brzmieniu obowiązującym na datę zawarcia umowy, osoba, która otrzymała z Funduszu Pracy jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, była obowiązana dokonać zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami, jeżeli prowadziła działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy albo naruszone zostały inne warunki umowy dotyczące przyznania tych środków, a dochodzenie tych roszczeń następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

W dniu 17 września 2014 roku wnioskowane środki pieniężne zostały przekazane w formie przelewu bankowego na konto P. S..

Oznaczoną w umowie działalność gospodarczą pozwany rozpoczął z dniem 16 października 2014 roku, a zatem termin na wydatkowanie dofinansowania upływał dla P. S. z dniem 16 grudnia 2014 roku.

(umowa k. 9-13, wydruk z (...) k. 15, potwierdzenie przelewu k. 16, okoliczności bezsporne)

Pozwany wydatkował przyznane mu środki zgodnie ze specyfikacją wydatków oznaczoną w umowie. W dniu 10 grudnia 2014 roku P. S. złożył ostateczne zamówienie, które miało podlegać finansowaniu z otrzymanych od powoda środków pieniężnych. Dotyczyło ono zakupu książek z wydawnictwa (...) S.A. i opiewało na łączną kwotę 548,82 zł. W szczególności zamówienia wskazano, iż termin jego realizacji wynosi 4 dni robocze (a więc do dnia 16 grudnia 2014 roku), zaś dostawa nastąpi do 48 godzin od daty realizacji. Jako formę płatności pozwany wybrał „za pobraniem”. Przedmiotowe zamówienie było wysyłane przez sprzedawcę z dwóch różnych magazynów, za pośrednictwem dwóch firm kurierskich: (...) i (...). W obu przypadkach wysyłka nastąpiła w dniu 17 grudnia 2014 roku, zaś pozwany otrzymał zamówiony towar w dniu następnym. Z tytułu zamówienia została w dniu 15 grudnia 2014 roku wystawiona faktura VAT o nr (...).

W dniu 16 grudnia 2014 roku pozwany skontaktował się z powodem, celem ustalenia, czy wobec niedostarczenia przesyłki przez kuriera ma dokonać przelewu za towar na konto sprzedawcy. Następnie, w dniu następnym, pozwany przesłał powodowi wiadomość z prośbą o przedłużenie terminu na wydatkowanie dofinansowania, uzasadniając powyższe niedostarczeniem przesyłki.

(dowód z przesłuchania pozwanego 00:03:57-00:29:08 w zw. z 00:31:51 protokołu elektronicznego rozprawy z dnia 27 kwietnia 2018 roku, notatka służbowa k. 20, wydruk z korespondencji e-mail k. 52-56, pismo k. 57)

W dniu 25 marca 2016 roku powód sporządził dokument zatytułowany „rozliczenie warunków umowy nr (...)”. W jego treści wskazał, iż wypłacone środki w kwocie 21.900 zł wykorzystano na zakupy zgodnie z celem, na który zostały

przyznane do kwoty 21.380,14 zł i rozliczone w terminie do dnia 28 stycznia 2015 roku. W rozliczeniu nieuznana została faktura nr (...) z dnia 15 grudnia 2014 roku z uwagi na zakup dokonany po terminie 2 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej. W związku z powyższym do zwrotu powód zakwalifikował kwotę 519,86 zł powiększoną o należność odsetkową w wysokości 66,44 zł, do zapłaty której wezwał pozwanego.

W odpowiedzi na wezwanie P. S. wyjaśnił, że dokonany zakup potwierdzony fakturą z dnia 15 grudnia 2014 roku, został dokonany zgodnie z umową w terminie do 2 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej.

W toku dalszej korespondencji strony podtrzymały własne stanowiska.

(rozliczenie warunków umowy k.23-23v., pismo k. k. 19, k. 21, k. 22, k. 24-24v.)

Pismem z dnia 3 lipca 2017 roku powód bezskutecznie wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 519,86 zł z tytułu nieuwzględnionej w rozliczeniu kwoty dotacji oraz kwoty 99,55 zł tytułem odsetek od tej kwoty naliczonych do dnia sporządzenia wezwania.

(wezwanie do zapłaty k. 25, wyciąg z książki nadawczej k. 26, potwierdzenie odbioru k. 27, okoliczności bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, które nie budziły wątpliwości, co do prawidłowości i rzetelności sporządzenia, nie były także kwestionowane przez żadną ze stron procesu. Sąd oparł się ponadto na dowodzie z przesłuchania pozwanego.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo w zakresie dochodzonej należności głównej jest zasadne w całości, natomiast w zakresie odsetek – w przeważającej części.

W przedmiotowej sprawie znajdują zastosowanie przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (zwanej dalej ustawą), w brzmieniu obowiązującym na datę zawarcia umowy stron, a także postanowienia tej ostatniej.

Podstawą prawną żądania pozwu, a zatem żądania zwrotu środków przyznanych na podjęcie działalności gospodarczej, jest przepis art. 46 ust. 3 ustawy oraz zapis § 3 pkt 8 w zw. z § 3 pkt 4 umowy nr (...). Zapis umowy jest zresztą częściowym powtórzeniem regulacji ustawowej (co do obowiązku zwrotu środków w przypadku naruszenia postanowień umowy dotyczących przyznania dofinansowania).

Zgodnie z przepisem art. 46 ust. 3 i 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, osoba, która otrzymała z Funduszu Pracy jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, była obowiązana dokonać zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami, jeżeli prowadziła działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy albo naruszone zostały inne warunki umowy dotyczące przyznania tych środków, a dochodzenie tych roszczeń następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

Z kolei w § 3 pkt 8 umowy strony zastrzegły, że wnioskujący o dofinansowanie zobowiązuje się do zwrotu, w terminie 30 dni od otrzymania wezwania z (...), nieuwzględnionej w rozliczeniu kwoty przyznanego dofinansowania wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia jego otrzymania. Obowiązkiem wnioskującego było również wydatkowanie dofinansowania w okresie od dnia podpisania umowy do 2 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej, zgodnie ze specyfikacją wydatków (§ 3 pkt 4 umowy). Jednocześnie w sprawie niesporne było, że pozwany rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej z dniem 16 października 2014 roku, a więc termin na wydatkowanie otrzymanych przez niego środków upływał w dniu 16 grudnia 2014 roku. Poza sporem pozostawało ponadto, że zamówienie objęte sporną fakturą VAT P. S. złożył w dniu 10 grudnia 2014 roku, wybierając formę płatności za pobraniem, mając pełną świadomość, że termin realizacji zamówienia został oznaczony na 4 dni robocze, zaś na dostawę – na 24-48 godzin od daty realizacji zamówienia. Spór między stronami dotyczył daty, w której pozwany otrzymał zamówione produkty i uiścił z ich tytułu zapłatę. Nie powielając poczynionych w sprawie ustaleń

faktycznych przypomnienia wymaga, że zaoferowany przez strony materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, iż pozwany uiszczył zapłatę za zamówione książki w ostatnim dniu umownego terminu przewidzianego na wydatkowanie dofinansowania. Z przedłożonej przez powoda kopii korespondencji e-mail, notatki służbowej z k. 20, jak również pisma firmy (...) z dnia 1 czerwca 2017 roku, jednoznacznie wynika, że zamówione przez pozwanego towary zostały do niego wysłane dopiero w dniu 17 grudnia 2014 roku, a doręczone dnia następnego, w którym pozwany dokonał zapłaty za towar. W ocenie Sądu twierdzenia pozwanego na okoliczność wcześniejszego doręczenia przesyłki i uiszczenia zapłaty nie wytrzymują konfrontacji z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym. P. S. sam przyznał, że w dniu 16 grudnia 2014 roku kontaktował się z powodem i informował, że nie otrzymał jeszcze zamówionych książek, a także usiłował ustalić, czy ma wykonać przelew na rzecz sprzedawcy. Pozwany przyznał również, że w dniu 17 grudnia 2014 roku sporządził okazane mu przez pełnomocnika powoda pismo, w treści którego podnosił, że towar nie został mu doręczony i wnosił o przedłużenie terminu na wydatkowanie dofinansowania. Wreszcie pozwany nie potrafił wyjaśnić, dlaczego w informacjach przekazanych przez firmy kurierskie, jako data doręczenia obu przesyłek został wskazany dzień 18 grudnia 2014 roku. Wyraźnego zaznaczenia wymaga w tym miejscu, że o czym była już mowa, zgodnie z postanowieniami umowy pozwany był zobowiązany do wydatkowania środków w terminie 2 miesięcy od daty rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej, nie zaś do złożenia zamówienia, które miało podlegać opłaceniu z tychże środków. Tym samym irrelevantne znaczenie ma okoliczność, iż materiały objęte sporną fakturą zostały zamówione przed upływem umownego terminu, to bowiem moment uiszczenia zapłaty decydował o tym, czy zostanie on zachowany. Doskonale ilustruje to zapis § 4 pkt 10 umowy, który stanowi, iż dokumenty potwierdzające zapłatę w formie przelewu na konto, bądź dokonane gotówkowo z odroczonym terminem płatności (a więc m.in. za pobraniem) muszą mieć dołączone potwierdzenie zapłaty, dokonanej w terminie określonym w § 3 pkt 4. Jak wynika z poczynionych wyżej rozważań pozwany nie zdołał wykazać, iż wydatkował kwotę 519,86 zł objętą fakturą nr (...) w terminie do dnia 16 grudnia 2014 roku. Zgodnie zaś z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Skoro pozwany mając świadomość zbliżającego się terminu na wydatkowanie finansowania oraz podanych przez sprzedawcę warunków realizacji zamówienia, nie zdecydował się na opłacenie zamówienia w formie przelewu, a wybrał formę płatności za pobraniem, musiał mieć świadomość i tego, że zamówienie może nie dotrzeć przed upływem terminu z § 3 pkt 4 umowy. Wyraźnego zaznaczenia wymaga przy tym, że sprzedawca terminowo zrealizował złożone przez pozwanego zamówienie, sama realizacja nastąpiła bowiem do dnia 16 grudnia 2014 roku, a więc zmieściła się w 4 dniach roboczych, dostawa zaś nastąpiła w ciągu 48 godzin od daty realizacji zamówienia. Podnoszona przez pozwanego okoliczność podziału zamówienia przez sprzedawcę i jego realizacji przez dwa różne magazyny nie ma zatem istotnego znaczenia, skoro sprzedawca, pomimo podzielenia zamówienia, dochował terminów przewidzianych w zamówieniu.

Wszystkie przytoczone wyżej argumenty przemawiają za uznaniem, że pozwany P. S. nie wywiązał się w całości z warunków wskazanych w § 3 pkt 4 umowy z dnia 5 września 2014 roku o przyznanie bezrobotnemu jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, albowiem część przyznaných mu środków wydatkował po upływie 2 miesięcy od daty rozpoczęcia działalności gospodarczej.

Powód prawidłowo i zasadnie w piśmie w dnia 25 marca 2016 roku stwierdził powyższe naruszenie warunków umowy i wezwał pozwanego do zwrotu przyznaných mu środków w kwocie 519,86 zł wraz z odsetkami.

Mając powyższe na względzie, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 519,86 zł wraz z ustawowymi odsetkami, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, od dnia 18 września 2014 roku do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie żądania odsetek (tj. w zakresie odsetek za dzień 17 września 2014 roku).

M.-prawną podstawę roszczenia odsetkowego powoda stanowi przepis art. 481 § 1 k.c., zgodnie z treścią którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wskazany przepis obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na

przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności. Zgodnie z treścią § 2 art. 481 k.c. jeżeli strony nie umówiły się co do wysokości odsetek z tytułu opóźnienia lub też wysokość

ta nie wynika ze szczególnego przepisu, to wówczas wierzycielowi należą się odsetki ustawowe ogólne (od dnia 1 stycznia 2016 roku odsetki ustawowe za opóźnienie).

O obowiązku zwrotu kosztów procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik sprawy, na podstawie art. 100 k.p.c. Powód wygrał proces w zasadzie w całości, przegrywając spór w zakresie niewielkiej części żądania odsetkowego, a zatem należy mu się od pozwanego zwrot kosztów w pełnej wysokości. Na poniesione przez powoda koszty procesu złożyły się: opłata sądowa od pozwu – 30 zł oraz koszty zastępstwa radcowskiego w stawce minimalnej – 270 zł (§ 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, t.j. Dz.U. 2018, poz. 265).

Mając powyższe na uwadze, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 300 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.